

Csanády, Pál: Legacy of PUHI, Preisich and Basa (A PUHI, a Preisich és a Basa öröksége)
Citation: Metszet, Vol 13, No 4 (2022), pp 42-47,
<https://doi.org/10.33268/Met.2022.4.6>
Received: 21 June 2022
Accepted: 23 July 2022
Published: 11 August 2022
MAJOR OFFICES, BUDAPEST, HUNGARY;
ARCHITECT: GERGELY FERNEZELY
The "soul" of these offices is the glass corridor on the ground floor connecting the three wings, from which we can see the landscaped inner garden, whose delicate rhythm can only be observed from the upper levels. Of course, you can also enjoy the roof terrace, with well placed planters, elevational shading, and of course a view not only of the castle, the palace, Gellérthegy and Kis-Svábhegy, but also of the Preisich corner house.

01 A városmajori utcaképpen a lépték adott volt, a fehér, lamellás stílus új
02 Az új, C szárny fekete üveghomlokzata

A PUHI, A PREISICH ÉS A BASA ÖRÖKSÉGE

MAJOR UDVART IRODAHÁZ | BUDAPEST

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Fernezelyi Gergely

FOTÓ | PHOTO
Léstyán Bence, Tóth Ádám

SZERZŐ | AUTHOR
Csanády Pál

—Valljuk be, a legtöbb városlakó számára a Városmajor utca az a levágó, amin Hűvösvölgy felől a Déli felé haladva elkerülhető a Széll Kálmán tér. Háromszáz éve is így volt: „A kerteket érintő és a »város majorjába« tartó szekérút a XVIII. században alakult ki, s nyomvonala máig fennmaradt.” [1] Építészek számára többet kellene, hogy jelentsen: ott a Barabás-villa, Basa Péter finom munkája a klasszicista villa életre keltésére, találhatunk több klasszicista villát (eredetileg nyaralóvillák), a 28. szám alatti Semsey-kastély és a bérházak [2], vagy éppen a gótikus stílusban tervezett romantikus Schachtner-ház a 24-es szám alatt is érdekes, utóbbit éppen jócskán bővítik a hegy irányába. Érdekes még a saroképület, a valaha a Kékgolyó utcának is nevet adó Kékgolyó étterem és lakóház, melynek tervezője Preisich Gábor, akinek unokája, Basa Péter korábbi szerzőtársa, Fernezelyi Gergely a Major Udvart Irodaház vezető tervezője. A Hegyvidéken minden mindennel összefügg...
—A 12-es szám alatti modern irodaház nem volt soha igazán jegyzett, a Pestterv tervezője, Tóth Dezső a tervezőiroda saját céljára tervezte 1968–1972 között. Később itt működött a PUHI, a Pest Megyei Út- és Hídépítő Vállalat is, a földszinten e sorok írója is várt a körzeti orvosra... A fél évszázados épület kora gyermeke volt: a szintek kissé szorítottak, kis belmagasságúak, a lépcsőházak

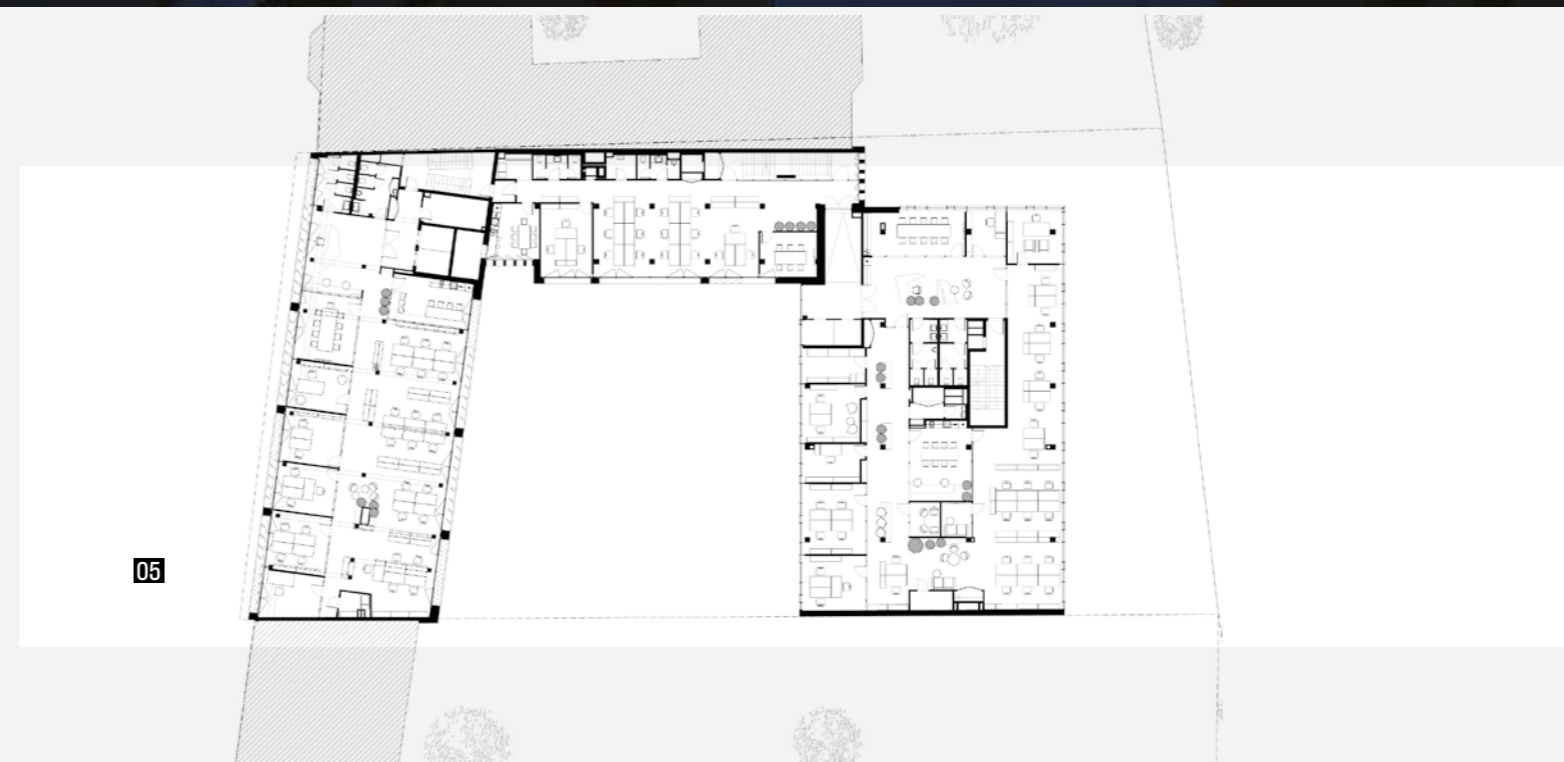

03

04

- 03 A fehér B és fekete C szárny találkozási pontja, alul az üveg folyosó
- 04 Kilátás a tetőteraszról: balra a Preisch-ház, jobbra a Gellért-hegy Irodaszintje alaprajz
- 05

05

szűkek, ráadásul a két tömb félszinttelolással készült. A fejlesztőt, a BIF-et dicsérik, hogy nem bontották el a szerkezetet, hanem a környezetileg fenntarthatóbb felújítás mellett döntöttek. A telek bővítést is lehetővé tett: a hátsó frontra, a Gyógyfű utca felé egy új szárny is elhelyezhető volt. A Gyógyfű utca valaha elvarázsolt kis utca volt, a Csaba utca – Bíró utca kereszteződés-től tartott a Kékgolyó utcába, de nem lehetett autóval

végigmenni rajta, csupán titkos ösvénye volt a környéken lakóknak. „A feltöredező aszfalt átadja a helyét egy murvás csapásnak, amely feltárja a rákkórház és a Maros utca közé zárt egykori – mára elvadult – szőlőkertek területét. Itt megszűnik a város, sőt egy ponton a Gyógyfű utca is jószerivel járhatatlan csapássá változik, és olyan világba vezet, amely ősfás ligetével, költői épület-jeleneteivel, az önkéntelen építés töredékes

házleteivel kívül rekedt mindazon az urbanizáción, ami egy sarokkal lejjebb már a város élhetetlen örületét jelenti.” [3] Sajnos véget ér a varázslat: az utca közepét eladták, és luxuslakások épülnek itt. —A beruházás fogós kérdése volt a parkolás kötelező megoldása, ezt végül úgy sikerült kivitelezni, hogy az autók a Gyógyfű utca felől érkeznek, és a Városmajor utca irányába távoznak, a korábban is meglévő behajtón. Ez lett az utcai A és az udvari B szárny után a Gyógyfű utcai C szárny. Az utcai szárny is átalakult, mint a tervező mondja, „nem újrajrni, csak korszerűsíteni” akarták az építészét. A régi, karakteresen horizontális osztás már korábban kapott körbe-hőszigetelést, most egy frissebb megjelenésű, fehér monitorfelületekkel operáló homlokzatot látunk, karakteres fehér

05

01

06

lamellatáblákkal, fekete nyílászkeretekkel. Az új szárny fekete, csak a szellőző „csikablakok” rácsai fehérek. A belsőépítészet sem „puhi”, látszóbeton felületek, ipari dizájn – részben a korlátozott belmagasság okán.

„A ház „lelke” a három szárnyat összekötő földszinti üveg folyosó, amiből a zöld belső kertre látunk, s amelynek finom osztásrítmusát inkább csak a felső szintekről venni észre. Természetesen élvezhető a tetőterasz is, zöld növénykazettákkal, architektúrális árnyékolással, s persze kilátással nemcsak a várra, a palotára, a Gellért-hegyre és a Kis-Sváb-hegyre, de a Preisich-féle sarokházra is.

02

07

03

06

04

- 06 A három szárnyat összekötő üveg folyosó
- 07 A belsőépítészetbe ipari dizájn elemek szűrődnek be: részlet az előcsarnokból

07

MEGRENDELŐ: BIF Nyrt. | VEZETŐ TERVEZŐ ÉPÍTÉSZEZ: Fernezelyi Gergely DLA, (Fernezelyi Kft.) | PROJEKTÉPÍTÉSZEK, BELSŐÉPÍTÉSZEK: Hertel Anna, Szűcs Imre, Grósz Kitti | ÉPÍTÉS MUNKATÁRSÁK: Annus Viktor, Abou Abdo Tamás, Berkeci István, Miskolci Lilla, Tózsér Erika | MEGRENDELŐ: Diószegi Balázs, Horváth Ferenc, Seres Attila, Papp Bálint | BREEAM MINŐSÍTÉS: Barta Zsombor, Csaplár Katalin, Batta Katinka | MŰSZAKI ELLENŐR: Czákó János, Földesi Zoltán, Nagy Norbert, Horváth Marcell, Kós Viktor | STATIKA: Kerek István, Nyíri Balázs, Pintér Tamás | ALAPOZÁS ÉS MUNKATÉRHATÁROLÁS: Manningér Marcell | SZERKEZETVIZSGÁLAT: Kászonyi Gábor, Langer Kristóf | GÉPÉSZET, ENERGETIKA: Bicskei Attila, Seres Edit, Szabóki Sándor, Benkő Gábor | ELEKTROMOS: Petkovics János, Kalla Ferenc, Bagó Roland, Kralicsek László | ÉPÜLETSZERKEZET: Handa Péter | TŰZVÉDELEM: Decsi György, Nagy Beáta, Győri Melinda, Bóar Bence, Mórocz Imre, Farkas Levente | KERT: Geiger Nóra, Zöllei András | KÖRNYEZETVÉDELEM, AKUSZTIKA: Kanász-Szabó Ervin, Hegedis Veres Anikó, Horváth Attila | KÖZMŰ: Simon Bálint | KÖZLEKEDÉS: Miklós Zsolt, Szénási Ildikó, Vörös Csilla, Törőcsik Gábor, Boda Gábor | GEODÉZIA: Szalai Ferenc | TALAJMECHANIKA: Móczár Balázs, Dankó Zsolt, Bakó Gyula | FELVONÓ: Déri László | KONYHATECHNOLÓGIA: Straub Ágnes | KIÍRÁS: Kijázt Valér | ÜVEGSZERKEZET: Stocker György | GENERÁLKIVITELEZŐ: DVM Group (Malata Gyula, Csáthy Barnabás, Sasvári Balázs, Ács Imre, Ribári Dóra)

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Okrutay, Miklós: „Rejtőzködő városmajori kertek”, *Ökotáj*, Vol 2, 1992 tél, hozzáférhető: <<http://www.okotaj.hu/szamok/02/korny5.html>> [utolsó belépés: 2022-07-08].
- [2] Karácsony, Rita: *Hűlti Dezső*, Holnap Kiadó, Budapest 2020, p 223.
- [3] Bazsányi, Sándor - Wesselényi-Garay Andor: „...vakolattal borított - s így nem látható - festmény - Mészöly Miklós filmjéről”, *Új forrás*, Vol 40 (2011), No 6, p 82, hozzáférhető: <https://www.epa.hu/00000/00016/00166/pdf/ufo_2011_06_OCR.pdf> [utolsó belépés: 2022-07-08].